

KLÍMAVÉDELEM

Az éghajlatváltozás (vagy klímaváltozás) a Föld klímájának tartós és jelentős mértékű megváltozását jelenti, amelynek fő oka az üvegházhatású gázok (ÜHG) légköri mennyiségének jelentős növekedése.

Az éghajlatváltozás elsődleges oka az üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedése, amelyek fő származása az alábbi forrásokból ered:

- **energiafogyasztás**
- **szállítás és közlekedés**
- **mezőgazdaság**
- **ipari folyamatokhoz kapcsolódó kibocsátások**

Az éghajlatváltozás helyi szinteken megjelenő hatásai három egymásra épülő formában jelentkeznek:

- **elsődleges hatásoknak nevezzük a klimatikus tényezők megváltozását (hőmérséklet, csapadékeloszlás megváltozása),**
- **másodlagos hatásoknak az előzőkből fakadó problémákat (pl. aszály)**
- **harmadlagos hatások az ezek következményeiként megjelenő természeti, társadalmi és gazdasági jelenségeket (pl. aszály okozta termés kiesés)**

Az éghajlatváltozás már napjainkban is érezhető, mérésekkel alátámasztható jelenség, amely a következő évtizedekben várhatóan egyre nagyobb kihívásokat támaszt valamennyi emberi közösség és tevékenység számára. Ennek megfelelően mindannyiunk érdeke, hogy még időben tudatosítsa az éghajlatváltozás legfontosabb helyben várható következményeit és végig gondolja, hogy milyen tevékenységekkel tud hozzájárulni a negatív hatások tompításához. Celldömölk jelentős része kertvárosias, alapvetően falusias beépítettséggel bír, amely az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásban előnyt jelenthet, - a hőmérséklet emelkedése folytán az épületek hőemissziója által kialakuló városi hősziget-effektus kevésbé éreztetheti hatását.

Celldömölk teljes üvegházhatású gáz kibocsátása – a Klímabarát Települések Szövetsége által közreadott módszertan alapján – 48.066 tonna CO₂ egyenérték. Figyelembe véve azt, hogy ez az érték a világszinten „törpekibocsátónak” minősülő Magyarország összes üvegházhatású gáz emissziójának is mindössze 0,11 %-ának felel meg, teljes bizonyossággal kijelenthető, hogy **Celldömölk városa sokkal inkább elszenvedője, mintsem okozója az éghajlatváltozás folyamatának.**

Ennek ellenére a „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” elv mentén a Celldömölken élők sem tekinthetnek el attól, hogy a maga szerény eszközeivel hozzájáruljanak az üvegházhatású gázok légköri feldúsulásának megakadályozásához.

■ MIT TEHETÜNK AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS MÉRSÉKLÉSÉÉRT? ■

Ne fűtsük túl az otthonunkat!

Ha csak egy Celsius fokkal csökkentjük az otthoni hőmérsékletet, akár hét százalékkal csökkenhet a fűtésszámla és országos szinten napi egymillió köbméter gázt tudunk megtakarítani.

Távollétünkben kapcsoljuk le a termosztátot!

Ha három Celsius fokkal csökken lakásunk hőmérséklete azokban az órákban, amikor nem vagyunk otthon, akár 15 százalékos energiacsökkentést is el lehet elérni.

Ne felejtjük leoltani a lámpát, ha már nincs szükség rá!

Ha öt feleslegesen égő 60 W-os izzót lekapcsolunk, évi 12 ezer forintot megtakaríthatunk.

Használjunk energiatakarékos égőket!

Az energiatakarékos égők ötször kevesebb áramot fogyasztanak, és tovább tartanak, mint a hagyományos izzók. Kompakt fénycsövet ott érdemes használni, ahol naponta legalább 3-4 órát világítunk folyamatosan.

Vigyázni kell, hogy a kompakt fénycső veszélyes hulladék, ezért külön gyűjteni kell!

Húzzuk ki a csatlakozóból a mobiltelefon-töltőt, ha már nem használjuk!

A töltő akkor is fogyaszt áramot, ha nincs a telefon rácsatlakoztatva. Így ugyanis az elektromos áram 95 százaléka kárba vész, ha a töltőt folyamatosan bedugva hagyjuk.

Takarékoskodjunk a meleg vízzel!

A fürdés helyett inkább zuhanyozzunk, ehhez negyedannyi víz és négyszer kevesebb energia szükséges.

Mindig csak annyi vizet forraljunk fel, amennyire éppen szükség van!

Ha minden európai csak annyi vizet forralna fel naponta, amennyire éppen szüksége van, a megtakarított energiából megoldható lenne a kontinens egyharmadának közvilágítása. Ha folyóvíznél mosunk fogat, napi nyolc liter vizet is kiengedhetünk. (Ha a víz csak használatkor folyik, akkor két liter is elég a fogmosáshoz. Sőt, fogmosó pohárral még ennyi sem kell).

A mosóvíz hőfokának mérséklése jelentős megtakarítással jár.

Ha negyvenről harminc fokra állítja a hőfokot, máris 40 százalékos energia-megtakarítást ér el. A huzatos ablakok, ajtók akár 10 százalékkal is megnövelhetik a lakás hőveszteségét.

Cseréljük le a szimpla üvegű, rosszul záró ablakainkat dupla üvegű ablakokra!

Ezzel a beruházással akár egynegyedére is csökkenthetjük a rossz ablakokkal elszökő energia mennyiségét.

Hőszigeteljük épületünket, lakásunkat!

A hőszigeteléssel a fűtési és hűtési energia akár 30 százalékat is megspórolhatjuk. Az energiatakarékossgal járó felújítások esetében lehetőség van állami támogatásokra pályázni, így csökkenthetőek az ilyen típusú beruházások lakosságra eső terhei.

Hőszigeteljük belül is megfelelően otthonunkat!

Például szigeteljük a központi fűtés csöveit és helyezzünk el alumínium fóliát a radiátorok mögé. Akár 50 százalékkal is hatékonyabbá tehetjük a lakásunk fűtését. Amikor szellőztetünk, hagyjuk az ablakot tárva néhány percig (kereszthuzatot is csinálhatunk), majd utána csukjuk be újra. Ez jobb módszer, mint hosszú időn keresztül tartó szellőztetéssel hagyni a meleget elszökni a lakásból.

Csökkentjük épületeink energiafogyasztását. Megújuló energiát használunk.

A szén-dioxid a legnagyobb mennyiségben keletkező üvegházhatású gáz: az összes üvegházhatású gázkibocsátás háromnegyedét teszi ki, amely elsősorban az energiaszektorban, a fosszilis tüzelőanyagok elégetése révén keletkezik. Az így nyert energia felhasználása rendkívül sokrétű. Klímavédelmi szempontól az épületállomány energiafogyasztásának van kiemelkedő jelentősége, ugyanis az ország összes üvegházhatású gázkibocsátásának ötöde az épületfűtés rovására írható. Az épületek energetikai korszerűsítése ezáltal az egyik leghatékonyabb eszköze az üvegházhatású gázkibocsátás mérséklésének. A fosszilis energiahordozók felhasználásának mérséklése történhet a megújuló alapú energiatermelés térnyerése által is, amely az elmúlt években egyre növekvő tendenciát mutat hazánkban is.

Letesszük az autót, és helyette kerékpározunk és gyalogosan közlekedünk.

Magyarországon a közlekedési szektor a világlátlagnál nagyobb arányban, 18%-kal részesedik az üvegházhatású gázok kibocsátásából. Elgondolkodtató tény, hogy ugyanez az érték az Európai Unióban még magasabb (25%), azaz, ha célunk az európai mobilizációs szint elérése, úgy biztosak lehetünk benne, hogy megváltozó életformánkkal egyre inkább hozzá fogunk járulni az éghajlat további változásához. A trend pedig egyértelműen ebbe az irányba mutat. A közlekedés az egyetlen olyan nagy üvegházhatású gázkibocsátó ágazat, amelynek kibocsátásai drasztikusan emelkedtek 1990 óta: az Európai Unió szintjén 20%-kal, Magyarországon 53%-kal, a nemzetközi légi közlekedést tekintve pedig 97%-kal. A klímabarát cselekvési irányok tehát adottak, az elsődleges cél lehetőség szerint háttérbe szorítani az egyéni, motorizált közlekedési módokat a szállítási és közlekedési igények kielégítése során.

Mérsékeljük a hulladék mennyiségét, szelektíven gyűjtjük a szemetet, és összeszedjük, ami mégis szétszóródott.

Az éghajlatváltozás előidézéséért a fosszilis tüzelőanyagok elégetése mellett számos egyéb tényező is felelős, így például a keletkező hulladékok és szennyvizek nem megfelelő kezelése is. A Magyarországon kibocsátott üvegházhatású gázok közel 7%-a e szektorokból származik, amelynek döntő hányada, közel 80%-a a települési szilárd hulladékok lerakása során keletkezik. A hulladék azonban nem csak az éghajlatot befolyásolja, szétszórva a kedvezőtlen esztétikai látvány mellett komoly talaj és felszín alatti vízszennyezést is előidézhet, s ennek hatásai talán még közvetlenebb módon veszélyeztetik településeink környezeti állapotát, mint maga az éghajlatváltozás.

Óvjuk, gondozzuk természeti környezetünket, bővítjük településeink zöldfelületeit.

Mérésekkel igazolható tapasztalati tény, hogy a települések, különösen a sűrűn beépített városok a környezetüknél jóval nagyobb mértékben felmelegednek. A nagyobb városok évi átlagos középhőmérséklete a hazai viszonyok között akár 5-6 Celsius fokkal is meghaladhatja a környező térségben mért értéket. A városi hőszigetek kialakulása azonban nem az egyetlen

Megtanuljuk, hogyan termeljük meg élelmiszereinket a megváltozott éghajlat alatt is.

Az éghajlatváltozás hatékony kezeléséhez nem elég a már bekövetkezett károk kezelése, hanem tervezetten kell fellépni a kibocsátások csökkentéséért, továbbá előrelátóan felkészülni a várható hatásokra. A település vezetése is egyértelműen elkötelezett a környezet- és klímavédelem iránt, a város klímavédelmi jövőképét az alábbiak szerint határozták meg a város klímastratégiájában:

„A kedvező adottságokból kiindulva Celldömölk város 2030-ra a mitigációs, adaptációs és szemléletformálási intézkedések megvalósításával felkészül a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira, a természeti és épített környezeti értékeit megőrzi, a tájképet javítva egészséges, klímabarát és vonzó környezetet biztosít a helyi lakosok és az ide látogatók számára. Az értékmegőrzésen alapuló, egészség- és klímatudatos város megteremtése a fenntartható fejlődés jegyében valósul meg.”

Celldömök város klímastratégiája, 2020-2030 kitekintéssel 2050-ig

<https://veol.hu/cimlapon/takarekossagi-tippek-aprosagokon-sokat-sporolhatunk-1357113>

Klímbarát Települések Szövetsége: tájékoztató füzet

